

Het Tienvoudige Pad naar Volwassenheid

Als er iets is waar kinderen goed in zijn, dan is het verwondering. En laat filosofie nou net daarmee beginnen. “Verwondering is een voorstelling die de geest bezighoudt omdat deze voorstelling niet verbonden is aan andere voorstellingen”, stelde Spinoza. De geest komt letterlijk tot stilstand in een moment van cognitieve meditatie. Voor de eerste keer sneeuw zien en pas voelen wat het is als het in je zakken smelt.

Maar dan word je “volwassen” die magische wereld van vrijheid, macht en maatschappelijke rollen. Vaak stopt de verwondering dan. Hoeveel verwonderde gezichten telt u de volgende keer in Felix-en-Sofie? Ik besloot me eens kinderachtig op te stellen en ontdekte het tienvoudige pad naar de ultieme volwassenheid. Het is helaas een wat serieus verhaaltje geworden, want tienvoudige paden zijn nooit lolliig. Maar ik hoop dat de methode Bas Haring u toch wat genot en inspiratie oplevert.

Vanaf 12 jaar mag je niet meer goedkoop de Efteling in en je bent er nog trots op ook. Op het moment dat je geld op zak hebt, ben je (1) economisch volwassen en doe je mee. En wie meedoet is een beetje volwassen. Maar het begint pas echt ergens op te lijken als je (2) biologisch volwassen bent. Helaas zijn ouders en sex geen optimale combinatie en lonkt de (3) zelfstandige volwassenheid. Je eigen boontjes doppen, vooral op economisch vlak, hoewel een tijdje alleen wonen ook aantoont dat je zelf de knop van de magnetron kunt vinden. Maar je bent niet alleen op de wereld en je interacties met mensen gaan het best als je (4) rationeel/emotioneel volwassen bent. Je mag boos zijn, je hebt belangen, maar weegt deze af in tijd en ruimte tegen de belangen van anderen. Je “stijgt boven jezelf uit”. Deze vorm van volwassenheid is natuurlijk belachelijk perfect, het is de Westerse cognitieve vorm van verlicht zijn. Daarom is er de escape van de (5) verantwoordelijke volwassenheid. Je mag best iemand onredelijk onder het gazon hengsten, als diegene daarna je excuses maar accepteert. De perfectie komt hier dus achteraf, net als het biechten in de kerk.

Nu komen we in de echte filosofische sferen. Allereerst natuurlijk de mythe van de (6) autonome volwassenheid, een uitvinding van Kant. Hij is bijna gelijk aan de verantwoordelijke volwassenheid, alleen wordt hier de illusie hooggehouden dat je daar zelf “vrijheid” in hebt. Spinoza en vele anderen na hem hebben onvermoeibaar op dit concept gebeukt, maar helaas laat de menselijke ego zich niet zo gemakkelijk klein krijgen en trekt zich dan schielijk terug op de (7) authentieke volwassenheid. Je bent een uniek mens en dit moet je tot ontplooiing brengen. Dit leidt helaas wel vaak tot zeer problematische relaties met de wereld buiten jezelf, getuige een wereldliteratuur van romantische tragedies en gefrusteerde Emiel Ratelbandgangers. Dus als je de wereld nu eens echt praktisch in je volwassenheid wilt incorporeren wordt je (8) ervaringsvolwassen. Ken uzelf, luidt de aloude oproep uit Delphi en dit leer je eigenlijk vooral door intensief leven. In de moderne tijd betekent dat een behoorlijk druk programma: minimaal een tiental sexpartners, een paar langere

relaties, alles een keer spuiten en slikken, de wereld rond en sowieso alles gedaan hebben waar je een kaartje voor kunt kopen. Er is natuurlijk een ongedefinieerd sociaal maximum hieraan, maar het minimum ligt misschien op het verlies van een dierbare, een van de heftigste universele ervaringen. Als je zo'n verlies goed op je laat inwerken kun je ook nog (9) existentieel volwassen worden. Je bent eenzaam op deze wereld, ondanks al je cocons van vrienden en partners die je om je heen spint. En daar hoort voor mij ook atheïsme bij, wat eigenlijk een raar woord is want voor mensen die niet in spoken geloven is er ook geen woord. In tegenstelling tot de treurnis die dit voorgaande suggereert vind ik deze vorm, mits goed verwerkt, juist rust, kracht en genot geven. Sla Montaigne er maar op na, je bezoekt een heel stuk relaxter een feestje met onbekenden en je kunt andere mensen eens een keertje echt vrij laten,

U ziet het al, geen lichte kost en misschien staat er u nog een hoop te doen... Maar wat is nu het hoogste stadium van volwassenheid? Dat is voor mij wel (10) Nietzsches volwassenheid. Want hoe volwassen je ook bent, je hebt een kinderlijke verwondering nodig om niet te verzuren, om open te blijven staan voor veranderingen in de maatschappij en in jezelf. En dan zijn we weer terug bij af. Want waar alle voorgaande volwassenheden min of meer een eindpunt in een bepaalde ontwikkeling suggereren, is de kinderlijke verwondering als enige noodzakelijk om volwassen te *blijven*.